

→ Egy színésznő élete két felvonásban – beszélgetőest Á. Toszó Ilonával a Györkös Mányi Emlékházban ● 2.

→ Süket fülekre talált a brüsszeli közmeghallgatáson a deportált felvidéki magyarok kárpótlása ● 4.

2022. NOVEMBER 24.
XXXII. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM
WWW.ERDELYINAPLO.RO

Erdélyi Napló

Harminchárom év: Tőkés Lászlótól Gabriel Andreescuig

Kincses Előd

Tőkés Lászlót a sorsfordító napok előtt csak hallomásból ismertem. 1989-ben a Szabad Európa és a Kosuth rádió Vasárnapi Újság című műsorában az egész családunk követte temesvári küzdelmét, az „oradeai” püspök, Papp László által indított kilakoltatási pert. Nem sejtettem, hogy az úgy kapcsán sorsunk évtizedekre összefonódik. Tőkés András, a marosvásárhelyi Papiu Ilarian Líceum fizikatanára, Tőkés László bátyja 1989 októberében megkeresett és feltette a kérdést: a temesvári kilakoltatási per fellebbezési tárgyalásán elvállalnám-e testvérenek személyes jelenléti képviselőt? Hozzátette: nem sértődik meg, ha nem vállalom el az ügyet, hiszen a szomszédja, a neves ügyvéd, Frunda György sem merte elvállalni. Bevallom, megijedtem, de úgy éreztem, ha László ilyen hősiességgel ellenáll, elfogadhatatlan, hogy egy magyar ügyvéd ne vállalja el peres képviselőt. A Maros megyei Ügyvédi Kamara vezetése mindenáron le akart beszélni arról, hogy leutazzak Temesvárra a tárgyalásra. A nyilvános tárgyaláson ugyanis nagyon sokan, esetleg külföldi újságírók, tévések is hallhatták volna, mekkora jogi és emberi disznóság készül Tőkés László ellen. A marosvásárhelyi ügyvédek szekuritátés kötődésű párttitkára meg is kérdezte: a magyarság mártírja akarok lenni? Nem, én csak ügyvéd szeretnék maradni – válaszoltam összeszoruló gyomorral. Végül is Maria Bobu (a pártfőtitkár bizalmasának, Emil Bobunak a felesége) igazságügyminiszter kimondta: ha az ügyvéd így gondolja, joga van leutazni Temesvárra.

Harminchárom éve, november 18-án, a N. Ceaușescu pártfőtitkárnak hozsannázva újraválasztó kongresszus után tartott érdemi tárgyalást követően több idős magyar közrefogott és azt kérdezte: ügyvéd úr, miért nem lehet az a papunk, akit szeretünk? Majdnem azt válaszoltam: épp azért...

A tárgyalást követően Tőkés Lászlóék lakására is elmentem.

FOTÓ: MAKKAY JÓZSEF/ARCHÍV

Múlt és jelen összefonódása. Tőkés László nagyváradi irodája időutazásra is alkalmas

Beszélgetésünk során óvatosan fogalmaztam. Az, hogy óvatosságom mennyire indokolt volt, kiderült a temesvári szekus perben és László sokezer oldalas megfigyelési anyagából is. Minden szavunkat lehallgatták és rögzítették a szolgálatos fülek. Felhívtam László figyelmét: ha letartóztatják, joga van ügyvédi képviselőt kérni. Tagadjon meg minden nyilatkozatot mindaddig, amíg ügyvédjét (és itt magamra mutattam) oda nem hívják a kihallgatásra. Aggódva figyelmeztettem: ha a fellebbezést elutasítják, és sor kerül a végrehajtásra, ne álljon ellen. Ugyanis a végrehajtás akadályoztatása bűncselekmény; elkövetése esetén letartóztatják. A börtönben pedig bármi megtörténhet. Románia és Európa szerencséjére Tőkés László nem fogadta meg ügyvédi tanácsomat és a további ellenállást választotta – de ez már történelem.

Mi, ügyvédek bosszankodunk, ha ügyfelünk nem fogadja meg tanácsainkat – gondolom, senki sem kételkedik abban, hogy ez esetben „megbocsátottam” Lászlónak. Mint tudjuk, december 16-én éjjel a szekusok kilakoltatták a Tőkés házaspárt, és Menyőbe hurcolták. Nem kizárt, e törvénytörő eljárásnak köszön-

heti életben maradását, hiszen a temesvári vérfürdő idején már Szilágymenyőben tartózkodott.

Következő találkozásunkra Marosvásárhelyen, az utolsó közös magyar-román demokrácia tüntetést követő napon, 1990. január 13-án került sor az RMDSZ második országos összejevetelén. Csodálatos pillanatokot éltünk át, amikor a gyűlésterembe belépett az akkor még a hadsereg oltalmát élvező Tőkés László. Óriási ünnepségben részesült, akárcsak

legelső bukaresti útja alkalmából, amikor a román hadsereg tisztikara ünnepelte a Gara de Nordon. László azért utazott a fővárosba, mert Doina Corneával, Mircea Dinescuval, Gabriel Andreescuval, Király Károllyal és más ellenállókcal együtt beválasztották a Nemzeti Megmentési Frontba (Frontul Salvării Naționale – FSN).

Nem vitás, Tőkés jelenléte nagyban növelte a Nemzeti Megmentési Front és az RMDSZ legitimitását, elfogadottságát. Mivel László nem vállalta el az RMDSZ elnöki funkcióját (amelyre a velem folytatott egyeztetés után a kolozsvári szervezet legtekintélyesebb tagja, Kántor Lajos felkérte), 1990 februárjában Sepsiszentgyörgyön tiszteletbeli elnöknek választottuk. Sajnos, az RMDSZ második kongresszusán, 1992-ben, a megválasztott új vezetés nem tudott (nem akart?) együttműködni az elvű jogvédővel; elvtelen támadások célpontjává tette hozzájárulva tekintélye erodálásához. Az RMDSZ hetedik, 2003-as szatmári kongresszusának küldötteit a biztonság kedvéért nem az előző, csíkszeredai kongresszus határozata szerint előválasztással választották meg. Ilyen módon ismét Markó Béla elnök hívei kerültek túlsúlyba. Véleményem szerint Markó és csapata azért, hogy Adrian Năstase miniszterelnök kedvébe járjon alapszabályt módosított és megszüntette a tiszteletbeli elnöki tisztséget. Ennek következtében intézményesült a romániai magyarság megosztottsága. Tőkés László elnökletével létrehoztuk az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot. Létrejött a Magyar Polgári Párt és

FORRÁS: YOUTUBE.COM

A vég kezdete. Tőkés László 1989 nyarán interjút ad az erdélyi magyarság helyzetéről a Magyar Televízió Panoráma című műsorának

a későbbiekben a vele időközben egyesülő Erdélyi Magyar Néppárt.

Az Associated Press „jótétele”

A jog mezejére visszatérve felidézem: a forradalom felfalja saját gyermekeit. Tőkés Lászlót, a romániai forradalom kiobbantóját szerintem az ellenforradalom falta fel. A román média jelentős része már 1990. január második felében hazugságokra, félrefordításokra alapozva elkezdte az azóta is tartó Tőkés Lászlót lejárató kampányokat, a magyarellenes uszításokat.

→ Harminchárom éve, 1989. november 18-án, a pártkongresszus kongresszus után tartott érdemi tárgyalást követően több idős magyar közrefogott és azt kérdezte: ügyvéd úr, miért nem lehet az a papunk, akit szeretünk?

A szekuritátés profik mindent megtettek annak érdekében, hogy a sorsfordító román-magyar összehozást szétverjék. Egyik indokuk annak a hazug narratívának az elhitése volt, hogy ők nagy „hazafiként” nem a kommunista diktatúrát és jólétüket védtek, hanem a hazát. Hazug propagandájuk hatását kezdetben nem vettük komolyan, az 1990-es marosvásárhelyi fekete március előtt nem indítottunk rágalmozási pereket, nem figyeltünk eléggé arra, hogy a propaganda mennyire meg tudja változtatni a közhangulatot.

A marosvásárhelyi fekete március után nem bízhattam a román igazságszolgáltatásban. És ezért már március végén Magyarországra menekültem. Ennek következtében Lászlót romániai perekben nem képviselhettem. Csak öt és fél év után térhettem haza és kezdhettem újra Tőkés László jogi védelmezését. Miután Alison Mutler, az Associated Press hírügynökség bukaresti tudósítója telekürtölte a világot azzal a rágalommal, hogy Tőkés László a Szekuritáté ügynöke volt, azt tanácsoltam régi/új védencemnek, hogy feltétlen indítsuk el a rágalmozási és becsületsértési pert, amelyben majd ellátom ügyvédi képviselőt.

folytatás a 3. oldalon